

УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

МАТЮХА М. М.

доцент кафедри обліку і аудиту

Київський національний університет технологій та дизайну

м. Київ, Україна

Інформаційний ресурс підприємства це заснована на базі бухгалтерського обліку система, яка запроваджена і забезпечує функції прийняття управлінських рішень. Елементи інформаційного ресурсу засновані на сучасному поділі обліку на фінансовий і управлінський, що у свою чергу обумовлений процесами формування та представлення інформації для потреб складних процесів управління підприємством. В системі внутрішньогосподарського управління є можливість поглиблення аналітичної роботи за рахунок залучення даних управлінського виробничого обліку, тобто є можливість проведення комплексного економічного аналізу і оцінки ефективності господарської діяльності. Особливостями управлінського обліку є: орієнтація результатів інформаційного забезпечення на цілі й інтереси керівництва підприємства, використання всіх джерел інформації для прийняття рішень, відсутність регламентації з боку державних структур, інформаційна комплексність, вивчення всіх сторін діяльності підприємства, інтеграція обліку, аналізу, планування і прийняття рішень; максимальна закритість інформаційних результатів аналізу з метою збереження комерційної таємниці.

Інформаційна основа управлінського обліку є істотним елементом фінансового менеджменту і аудиту. Всі користувачі потребують окремої інформації, яка має певні характерні параметри, яка має властивості використовуватися за різними методами аналізу для прийняття рішення по оптимізації своїх інтересів. Так, власники аналізують інформацію для підвищення доходності капіталу, забезпечення стабільності становища фірми. Кредитори та інвестори аналізують інформацію, щоб мінімізувати свої ризики по позиках і внескам.

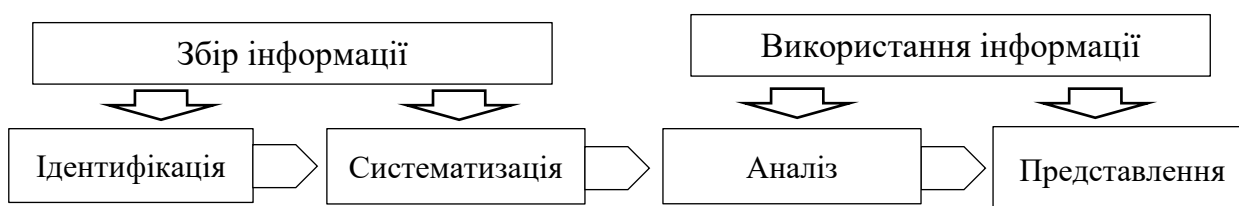
Вагомий внесок у розробку теоретичних і методологічних положень до проблем формування управлінської звітності зробили провідні вітчизняні та зарубіжні науковці: М.Т. Білуха [1], С.Ф. Голов [2], О.В. Осмятченко [3], М.С. Пушкар [4], Н.Й. Радіонова [5], М.І. Скрипник [6], В.В. Сопко [7] та інші. Отримані теоретичні та практичні розробки щодо управлінського обліку як основи формування управлінської звітності мають вагоме значення для розвитку теорії обліку та впровадження її положень у практичну діяльність суб'єктів господарювання. Проте, не применшуючи внеску існуючих напрацювань з питань обліку та звітності, залишаються невирішеними й потребують подальшого дослідження питання управління інформаційними ресурсами, проблеми мінімізації та оптимізації витрат при формуванні та представленні інформації користувачам.

В контексті системи управління підприємством управлінський облік є частиною загальної інформаційної системи бізнесу, в якій менеджери повинні

приймати рішення щодо розподілу обмежених економічних ресурсів. Основний шлях вирішення такої проблеми це створення та проведення управління інформаційною базою для прийняття рішень, що забезпечує ефективний розподіл ресурсів підприємства і у свою чергу інформаційним ресурсом.

Інформаційна система управління обліком має певні функції, які є загальними і властивими всім інформаційним системам бізнесу. Це:

- виявлення та представлення відповідної інформації;
- накопичення та систематизація інформації;
- проведення аналізу та інтерпретації зібраної інформації;
- представлення інформації у відповідності потребам окремих менеджерів.

Рис. 1. Послідовність формування та використання інформаційними ресурсами підприємства

Послідовні етапи управління інформаційної системи облікового ресурсу можна розділити на два етапи. Перші два елементи стосуються підготовки, тоді як останні два елементи пов'язані із використанням зібраної та систематизованої інформації. Відповідно, управлінський облік, як елемент інформаційного ресурсу може розглядатися як форма інформаційного обслуговування, клієнтами якого є менеджери. Відповідно це ставить питання про те, яка інформація необхідна для конкретних клієнтів в часовому інтервалі та у інформаційному масштабах. Можна визначити чотири загальні сфери прийняття рішень, що визначає необхідну інформаційну базу з управлінського обліку:

1. Розробка цілей та планів. Менеджери несуть відповідальність за встановлення місії та цілей бізнесу, розробки стратегій та планів для досягнення цих цілей. Ефективне управління має забезпечити збір інформації, яка буде необхідна при розробці відповідних цілей та стратегій. Також інформаційне забезпечення має забезпечувати генерацію фінансових планів, які визначають можливі результати прийняття конкретних стратегій. Менеджери можуть використовувати фінансові плани для оцінки кожної окремої стратегії і використовувати це як основу для прийняття за основу конкретної стратегії розвитку.

2. Оцінка продуктивності та її контроль. Управління інформаційними потоками має передбачити перегляд ділової активності підприємства за узгодженими критеріями. Актуальним питанням тут є використання нефінансових показників, які все частіше використовуються для оцінки ефективності поряд з фінансовими показниками. Управління інформаційними ресурсами має проводитися у відповідності до управлінської структури управління підприємством. Керування інформаційним ресурсом має

проводитись в розрізі структурних підрозділів, щоб забезпечити реальну продуктивність відповідно плановому завданню. Тому фактичні результати будуть порівнюватися з планами, щоб дізнатися, чи є продуктивність кращою або гіршою, ніж очікувалося. Якщо є суттєва різниця, слід провести певне розслідування і коригувальні дії, вжиті за необхідності.

3. Розподіл ресурсів. Ресурси, доступні для бізнесу, є обмеженими, і у відповідальність менеджерів входить забезпечення їх ефективного використання. Рішення щодо таких питань, як оптимальний рівень виробництва, оптимальне поєднання продуктів виробництва та відповідного типу інвестицій у нове обладнання потребує додаткової управлінської інформації.

4. Визначення витрат та доходів. Управлінські рішення вимагають визначення та оцінки витрат та доходів від здійснення певного курсу дій, наприклад, забезпечення обслуговування, створення нового продукту або закриття підрозділу. Рішення буде передбачати визначення витрат над вигодами. Бухгалтер має інформаційно забезпечити прийняття рішень менеджерами, надаючи інформацію про конкретні витрати та вигоди. В деяких випадках, визначення, оцінка витрат та вигод може бути надзвичайно складними для кількісної оцінки; однак, в деяких випадках достатньо представлення наближених даних.

Інформація про управлінську інформацію потрібна, щоб допомогти менеджерам приймати рішення в чотири широкі області: розробка довгострокових планів і стратегій, оцінка ефективності та управління, розподіл ресурсів та визначення витрат та вигод.

Література:

1. Білуха М. Т. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – К.: 2000. – 692 с.
2. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: Монографія. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 522 с.
3. Осмятченко В. О. Бухгалтерський облік в умовах застосування інформаційних технологій : монографія / В. О. Осмятченко. – К. : КНЕУ, 2010. – 263 с.
4. Пушкар М.С. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні (теоретико-методологічні аспекти): Монографія.- Тернопіль: Економічна думка. 1999. – 422 с.
5. Радіонова Н. Й. Методика формування збалансованої системи показників як інструмента стратегічного управлінського обліку / Н. Й. Радіонова // Стратегічні вектори соціально-економічного розвитку на мікро- та макрорівні : Всеукраїнська науково-практична конференція (17-18 листопада 2016 р., м. Полтава). – 2016. – С. 175-178.
6. Скрипник М. І. Організація обліку витрат у розрізі центрів витрат та центрів відповідальності / М. І. Скрипник // Облік і фінанси АПК. – К.: ТОВ ЮФ «Юр-Агро-Вест». – 2011. – № 1. – С. 46-49. – Режим доступу: <http://magazine.faaf.org.ua/organizaciya-obliku-vitrat-u-rozrizi-centriv-vitrat-ta-centriv-vidpovidalnosti.html>.
7. Сопко В.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством / В.В. Сопко. – К. : КНЕУ, 2006. – 526 с.